

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Кафедра комп'ютерної інженерії та електромеханіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету інженерії та
інформаційних технологій

ГОРІЩАНАСЮК

(підпис)

«17» червня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **«Методологія сучасних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»**

Рівень вищої освіти другий

Ступінь вищої освіти магістерський

Спеціальність А 7 Фізична культура і спорт

Освітня програма Фізична культура і спорт

Факультет культури і креативних індустрій

Київ
2026 рік

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Злотенко Борис Миколайович, д-р техн. наук, професор, професор кафедри комп'ютерної інженерії та електромеханіки; Внукова Ольга Миколаївна, канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я.

Схвалено вченою радою факультету інженерії та інформаційних технологій від «17» червня 2026 року, протокол № 10

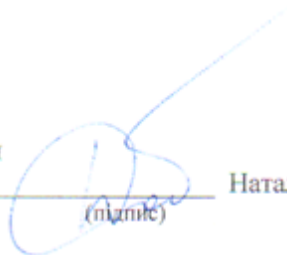
Схвалено науково-методичною радою факультету інженерії та інформаційних технологій від «17» червня 2026 року, протокол № 9

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри комп'ютерної інженерії та електромеханіки
Протокол від «01» червня 2026 року, протокол № 12

Завідувач кафедри Дмитро СТАЦЕНКО

Погоджено:

Гарант ОП «Фізична культура і спорт»
кафедри фізичного виховання та здоров'я

(підпис)

Наталія ДОБРОВОЛЬСЬКА

«29» травня 2026 р.

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни	
	очна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість годин / кредитів – 90 / 3	обов'язкова	
Змістові модулі – 1	Рік підготовки:	
Розділи – -	1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – -	Семестр	
	1-й	1-й
	Лекції	
	12 год.	2 год.
Загальна кількість тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 2, самостійної роботи – 5,5.	Практичні	
	12 год.	2 год.
	Семінарські	
	-	-
	Лабораторні	
	-	-
	Індивідуальні	
	-	-
	Самостійна робота	
	66 год.	86 год.
	Індивідуальне науково-дослідне завдання: -	
	Вид підсумкового контролю: екзамен (семестр 1).	

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з такого змістового модуля:
змістовий модуль 1 «Методологія сучасних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності».

Мета курсу полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо особливостей організації і проведення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту, опануванні основами методології, методиками і методами наукового пізнання, оформлення результатів наукових досліджень; розвитку творчого мислення, вмінь і навичок самостійного наукового пошуку.

Результати навчання:

знати: поняття методології сучасного дослідження; основні напрямки методології сучасного знання; інформаційну базу наукового пізнання; специфіку методологічних підходів; методи проведення наукових досліджень, а також алгоритм підготовки та правила оформлення результатів наукової діяльності у фізичній культурі та спорті; структуру державної системи правової охорони інтелектуальної власності, порядку патентування; правила оформлення охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності;

вміти: дотримуватися основних вимог сучасних методологічних підходів до досліджень у фізичній культурі та спорті, обирати доцільні методи виконання дослідження за обраною тематикою, відбирати та аналізувати необхідну інформацію та першоджерела, планувати проведення дослідження, визначати його мету та завдання; орієнтуватися в межах різних напрямків методології дослідження; презентувати власні наукові розробки та дослідження; визначати об'єкти інтелектуальної власності;

здатен продемонструвати: критичне осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту; алгоритм проведення та правильність оформлення результатів наукової діяльності з проблем фізичної культури і спорту;

володіти навичками відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію; складати наукові тексти за результатами наукового дослідження; використання сучасних методів досліджень, дотримуючись вимог академічної доброчесності; самостійно організувати наукове дослідження;

самостійно вирішувати проблеми вибору методів наукового пізнання в сфері фізичної культури і спорту.

Програмні компетентності та результати навчання: ІК Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, ЗК 2 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, ФК 1 Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень, ФК 7 Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту, ПРН 1 Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань, ПРН 2 Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби, ПРН 6 Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

Необхідні передумови: одночасне опанування навчальної дисципліни «Ділова іноземна мова».

Види навчальних занять: лекція, практичне заняття, консультація.

Методи навчання: словесні методи: лекції, розповіді, роз'яснення, методи аналогій; наочні: презентації, показ схем і рисунків; практичні (використання методів наукових

досліджень); дослідницькі (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, конкретизація, спостереження); частково-пошукові; інтерактивні (робота в малих групах, мозковий штурм).

Методи контролю: усний, письмовий, тестовий.

Форма підсумкового контролю: екзамен (семестр 1).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання, питання для поточного контролю (модульного), тести, питання для підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми лекції, практичного, лабораторного, семінарського, індивідуального заняття	Кількість годин за формами здобуття вищої освіти:	
		очна	заочна, дистанційна
Змістовий модуль 1. Методологія сучасних наукових досліджень з основами інтелектуальної власності.			
1	Тема: 1. Теоретико-концептуальні основи науки та наукової діяльності.	16	16
	Лекція 1. Поняття науки та наукової діяльності.	2	2
	Практичне заняття 1. Наука й наукові дослідження: теоретичні основи.	2	
	Самостійна робота. Системний підхід як напрямок методології спеціально-наукового пізнання.	12	14
2	Тема: Наукова діяльність на сучасному етапі.	14	14
	Лекція 2. Організація сучасної наукової діяльності.	2	
	Практичне заняття 2. Наукові дослідження у сфері фізичної культури і спорту.	2	2
	Самостійна робота. Структура і зміст результатів наукового дослідження.	10	12
3	Тема: Забезпечення сучасних наукових досліджень.	14	14
	Лекція 3. Інформаційне забезпечення сучасних наукових досліджень.	2	
	Практичне заняття 3. Організаційне забезпечення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.	2	
	Практичне заняття 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.	2	
	Самостійна робота. Медико-біологічні методи дослідження у фізичній культурі та спорті.	8	14
4	Тема: Теоретичні наукові дослідження.	16	16
	Лекція 4. Методологія теоретичних наукових досліджень.	2	
	Практичне заняття 5. Методика проведення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.	2	
	Самостійна робота. Соціологічні методи дослідження у фізичній культурі і спорті.	12	16
5	Тема: Експериментальні наукові дослідження.	14	14
	Лекція 5. Методологія експериментальних наукових досліджень.	2	
	Практичне заняття 6. Відображення й презентація результатів наукових досліджень.	2	

	Самостійна робота. Організація та види педагогічного експерименту у фізичному вихованні.	10	14
6	Тема: Основи інтелектуальної власності.	16	16
	Лекція 6. Основи інтелектуальної власності.	2	
	Самостійна робота. Принцип академічної доброчесності у науковій діяльності.	14	16
Разом з дисципліни		90	

4 ОЦІНЮВАННЯ

4.1 Розподіл балів з дисципліни, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота						Презентації	МК (тестовий)	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6				
10	10	10	10	10	10	10	20	10	100

4.2 Розподіл балів за видами робіт

Види оцінювання	T1	T2	T3	T4	T 5	T 6	Усього
Робота на практичному занятті	10	10	10	10	10	10	60
Презентації	5			5			10
Модульний контроль	20						20
Екзамен	10						10
Всього з дисципліни							100

4.3 Критерії оцінювання

Поточного контролю:

Під час практичних занять відбувається обговорення теоретичних положень, нормативних документів, даються відповіді на запитання тощо. До практичних занять здобувачі вищої освіти мають готуватися завчасно на основі лекційного матеріалу, рекомендованої літератури та нормативних документів.

Робота здобувача вищої освіти на практичному занятті з поставлених завдань оцінюється за трьохбальною шкалою таким чином:

3 бали – студент демонструє глибокі знання з теми, основні положення наукових джерел та рекомендованої літератури, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, у повному обсязі висвітлює зміст опрацьованого матеріалу, оперує педагогічними термінами, ключовими поняттями. Орієнтується у нормативно-законодавчій базі, аргументовано вирішує ситуативні завдання. Викладає думки логічно, послідовно, уміє робити порівняння, узагальнювати висновки за результатами самостійної роботи. Дотримується норм культури мовлення, наукового стилю викладу думок.

2 бали – студент достатньо повно володіє змістом опрацьованого матеріалу, в основному знає педагогічні терміни, ключові поняття. Орієнтується у нормативно-законодавчій базі, але припускається певних неточностей у відповіді. При вирішенні ситуативних завдань відсутня чітка аргументація. Викладає думки логічно, інколи порушується їх послідовність, не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків за результатами самостійної роботи. Не завжди дотримується норм культури мовлення, наукового стилю викладу думок.

1 бал – студент володіє змістом опрацьованого матеріалу поверхнево, знає педагогічні терміни, ключові поняття, однак відтворює їх фрагментарно. Частково орієнтується у нормативно-законодавчій базі, відповіді містять низку неточностей. Висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу матеріалу, непереконливо відповідає, проявляє невпевненість; відповідаючи на запитання практичного характеру, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю. Логіка й послідовність викладу думок частково порушена, формулювання висновків стисле, неточне. Не завжди дотримується норм культури мовлення, науковість у викладі думок спостерігається не завжди.

Також під час практичних занять здійснюється поточний контроль з теми, в результаті якого студент може одержати 2 бали з врахуванням правильності, повноти відповіді, знання нормативних положень або 1 бал, якщо відповідь є не повною або з помилками.

Критеріями оцінювання презентацій є: відповідність представленого матеріалу темі презентації, чітка структурованість матеріалу, стильова єдність слайдів, наявність графічної інформації (схем, ілюстрацій тощо) та гіперпосилань, лаконічність, доступність та науковість тексту, повнота розкриття теми; оптимальний обсяг слайдів (15-20 слайдів); дотриманні вимог естетичного оформлення роботи і орфографічного стандарту.

5 балів за презентацію отримує здобувач вищої освіти, якщо критерії представлено в повному об'ємі, 4 – не в повному, 3 – не в повному, допущені деякі помилки, 2 – частково, допущені суттєві помилки, 1 – більшість критеріїв не дотримано.

Модульний контроль - підсумковий тест, який передбачає проходження вибіркового тесту на сторінці курсу у Модульному середовищі освітнього процесу (всього 100 тестових питань, на які запропоновано по 4 варіанти відповідей, серед яких треба обрати правильні. На тест передбачено час – 1 год. 20 хв. Кількість спроб проходження тесту – 1.).

Підсумкового контролю:

Екзаменаційні білети складаються із двох відкритих запитань, за які студент може набрати від 0 до 5 балів. Оцінка за екзамен виводиться як сума двох оцінок за відповіді на питання.

Результати складання екзамену оцінюються таким чином: 9-10 балів – «відмінно», 7-8 балів – «добре», 5-6 – «задовільно», менше 5 – «незадовільно».

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст питання, вільно послуговується спеціальною термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить правильні висновки.

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст питання, послуговується спеціальною термінологією. При висвітленні деяких аспектів питання не вистачає достатньої глибини та аргументації.

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу.

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, допускає істотні неточності та помилки.

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст питання, володіє навчальним матеріалом фрагментарно, поверхово.

0 балів – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не в змозі його висвітлити, не розуміє зміст питання.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену,	Оцінка за шкалою	Оцінка за шкалою	Пояснення
---	------------------	------------------	-----------

КП, КР / заліку	КНУТД	ECTS	
Відмінно / зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре / зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно / зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно / не зараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

5 ПОЛІТИКА КУРСУ

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права, а також Закону України «Про академічну доброчесність»;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;
- прозоре використання штучного інтелекту (ШІ): якщо застосовувалися генеративні інструменти, то про це потрібно вказати в академічному творі чи презентації.

Для отримання позитивної оцінки з дисципліни необхідно отримати мінімальну кількість балів за кожний вид роботи, що оцінюється в балах.

В разі несвоєчасного виконання робіт студент має повідомити викладачу причину та узгодити графік перездачі. Перенесення терміну здачі робіт/перездача можливе з поважних причин (лікарняний, академічна мобільність тощо). Якщо без поважних причин, то здача робіт оцінюється нижче на 1-3 балів в залежності від завдання. Пропущені заняття перездають студенти індивідуально у формі, що визначається викладачем залежно від виду та змісту заняття.

Оскарження оцінювання відбувається відповідно до нормативних документів щодо даної процедури, які прийнято у КНУТД.

Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті відповідно до Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти та визначення академічної різниці у Київському національному університеті технологій та дизайну.

6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Жихарєва В. В., Сментина Н. В., Морозова І. В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Одеса: ОНМУ, 2026. 122 с.
2. Караулова С. Основи методології наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту. Запоріжжя: ЗНУ, 2022. 102с.

3. Лук'янихіна О.А. Методологія наукової діяльності: навч. посіб. / Укладач: О.А. Лук'янихіна; МВС України, Сумська філія Харків. нац. університету внутрішніх справ, каф. соціально-економічних дисциплін. Суми: ФОП Литовченко Є.Б., 2026. 174 с.
4. Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Укладачі : Р. Ф. Ахметов, Т. Б. Кутек. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
5. Мікульонок І. О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. К. : Кондор, 2024. 242 с.
6. Оніщук Л. М. Методи дослідження у фізичному вихованні і спорті : навч. посіб. для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 135 с.
7. Руденко В. М., Руденко Н. М. Основи наукових досліджень. навч. посіб. К. : Кондор, 2025. 228 с.
8. Семикіна М. В., Зайченко В. В. Методологія сучасних наукових досліджень: опорний конспект лекцій з практичними кейсами. Навч. посіб. / за ред. Семикіної М. В. Кропивницький : КОД, 2025. 168 с.
9. Сидоренко В. Методологія і методи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. Біла Церква: БІНПО, 2024. 150 с.
10. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті: навч. посіб., 3-є видан., стереотип. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 280 с.

у тому числі наявна в Науково-технічній бібліотеці КНУТД:

11. Добрянська Н. Наукова діяльність: методологія і методика процесу: навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 84 с.

Додаткова

1. Дзьобань О. П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». Київ; Одеса : Фенікс, 2025. 284 с.
2. Клопов Р. В., Клопова В. О. Основні напрямки наукових досліджень і впровадження сучасних інформаційних технологій у фізичному вихованні та спорті. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. праць / За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. Вип. 6 (166). С. 69-73.
3. Костюкевич В.М., Шинкарук О., Воронова В.І., Борисова О.В. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності «фізична культура і спорт». Київ : Національний університет фізичного виховання і спорту, вид-во «Олімпійська література», 2019. 528 с.
4. Методичні рекомендації до проведення практичних занять і організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : К. А. Мамонов, В. В. Гой, Р. С. В'яткін. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2025. 61 с.
5. Методологія наукових досліджень [Електронний ресурс] : конспект лекцій; уклад.: В. О. Ананьїн, В. В. Горлинський, І. В. Кононова, О.О. Пучков. Київ: ІСЗЗІ КПП ім. Ігоря Сікорського, 2026. 151 с.
6. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / за ред. В. П. Горина. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2023. 170 с.
7. Мітова О. О., Сушко Р.О. Методи наукових досліджень у баскетболі : навч. посіб.: 2-ге вид. допов. і переробл. Дніпро : Дріант, 2021. 266 с.

8. Момот О. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Полтава : ПП Астроя, 2023. 99 с.

9. Внукова О. М., Грабовський Д. П. Формування дослідницької компетентності у майбутніх фахівців із фізичної культури і спорту. *Синергія туризму, гостинності та креативних індустрій: наука, освіта, практика*: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції / ред: І. В. Трусова, Д. С. Черняк. Київ : КНУТД, 2026. С. 408-411.

у тому числі наявна в Науково-технічній бібліотеці КНУТД:

10. Кислий В. М. Організація наукових досліджень : навч. посіб. Вид., стереотипне. Суми : Університетська книга, 2025. 224 с.

11. Медико-біологічні основи фізичної культури і спорту [Електронний ресурс] : словник медичних термінів для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 017 "Фізична культура і спорт" / упор. Л. М. Томіч. Київ : КНУТД, 2021. 86 с.

12. Zlotenko B. Scientific research and intellectual property: textbook. Kyiv: KNUTD, 2025. 120 p.

7 ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Внукова О. М., Томіч Л. М. Наукові дослідження з фізичної культури і спорту в Україні з 2014 р. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*. 2024. № 1, Т. 2. С.7-15. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/27524>.

70. Внукова О. М., Калініна К., Цховребашвілі О. Наукові підходи до формування академічної доброчесності студентів у закладах вищої освіти. *Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості*: Матеріали IV Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених 17 листопада 2023 р., м. Київ, Т. 1. К. : КНУТД, 2023. С. 34-39. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/26544>

2. Внукова О. М., Ковтун В. О. Наукові дослідження для бакалаврів із фізичної культури і спорту. *Topical aspects of modern scientific research. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group*. Tokyo, Japan. 2024. P. 274-278. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/27528>

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО на 20__/20__ н. р.

Протокол засідання кафедри від «__» _____ 20__ р. № ____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)